

підходу, оскільки придатна для відстеження значень лише певних показників, а не фінансового стану підприємства загалом. Також недоліком є те, що недостатньо враховано тенденції зміни показників фінансового стану підприємств-позичальників. Адже, очевидно, що при однакових значеннях показників одне підприємство може мати тенденцію до погіршення фінансового стану, а інше – до поліпшення. Відповідно інтегральний показник двох підприємств буде однаковий, а кредитні можливості – різні.

Отже, запровадження сучасних підходів до оцінювання рівня кредитоспроможності вітчизняних підприємств-позичальників сприяє підвищенню об'єктивності оцінки результатів їхньої господарської діяльності, але має статичний характер і розраховується за даними минулих періодів. Однак як для позичальника, так і для банку така оцінка має значення, якщо стосується майбутнього періоду, тобто є прогнозом спроможності позичальника виконати зобов'язання перед банком.

Список використаних інформаційних джерел

1. Звіт про фінансову стабільність Національного банку України. Випуск 1, червень 2016 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=32241744>.

2. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене постановою Правління Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.

3. Кіндрацька Г.І. Особливості формування системи фінансових показників оцінювання кредитоспроможності позичальника-юридичної особи / Г.І. Кіндрацька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – №862. – С. 297-305.

УДК 657.631

Клименко Т.В.

к.е.н., доцент

доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет

м. Чернігів, Україна

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Система закупівель за бюджетні кошти в Україні побудована на засадах децентралізованої моделі, яка характеризується гнучкістю й оперативністю прийняття рішень і проведення закупівельних операцій, максимальною близькістю до кінцевих користувачів та можливістю найточнішого врахування

їх потреб, знанням специфіки місцевих ринків та потенційних постачальників, можливістю економії на транспортних і інших звичайних видатках та ін. [1].

У Законі України «Про публічні закупівлі» зазначено, що «публічна закупівля – придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом», а «замовники – органи державної влади, органи місцевого самоврядування та органи соціального страхування, створені відповідно до закону, а також юридичні особи (підприємства, установи, організації) та їх об'єднання, які забезпечують потреби держави або територіальної громади, якщо така діяльність не здійснюється на промисловій чи комерційній основі» [2].

Завдяки системі публічних закупівель реалізується право громадян на отримання інформації про напрями витрачаються бюджетних коштів, які формуються шляхом сплати ними до бюджету податків і зборів, про те, що ці кошти використані державними та місцевим органами влади, органами місцевого самоврядування максимально ефективно і з користю для суспільства.

Ефективність закупівлі має на увазі досягнення цілей закупівельної діяльності замовника, отримання запланованого результату, його оцінювання шляхом зіставлення досягнутого стану з бажаним. Виділяють кілька критеріїв оцінки ефективності закупівель, найбільш важливими з яких є доцільність, обґрунтованість, своєчасність, ефективність, результативність, законність (рис. 1).

Зауважимо на необхідності оцінювати ефективність витрат на закупівлю на всіх етапах життєвого циклу самої закупівлі на основі таких показників:

- стадія формування й обґрунтування початкових цін контрактів – економія визначається як різниця між початковими цінами контрактів в плані закупівель і середніми цінами контрактів, встановленими іншими замовниками на однорідні товари, роботи, послуги, або середніми на ринку цінами контракту на однорідні товари, роботи, послуги;

- на стадії здійснення закупівель (визначення постачальників (виконавців, підрядників)) – економія бюджетних коштів полягає у зниженні початкової ціни контрактів порівняно із ціною укладених контрактів, а також в отриманні додаткової вигоди (додаткові сервісні послуги, більш якісні характеристики і функціональні показники продукції, більш низькі наступні експлуатаційні витрати, триваліший термін гарантійного обслуговування та ін.);

- на стадії виконання контрактів – економія проявляється у зниженні ціни контракту без зміни передбачених контрактом кількості товару, об'єму робіт або послуг, їх якості та інших умов.

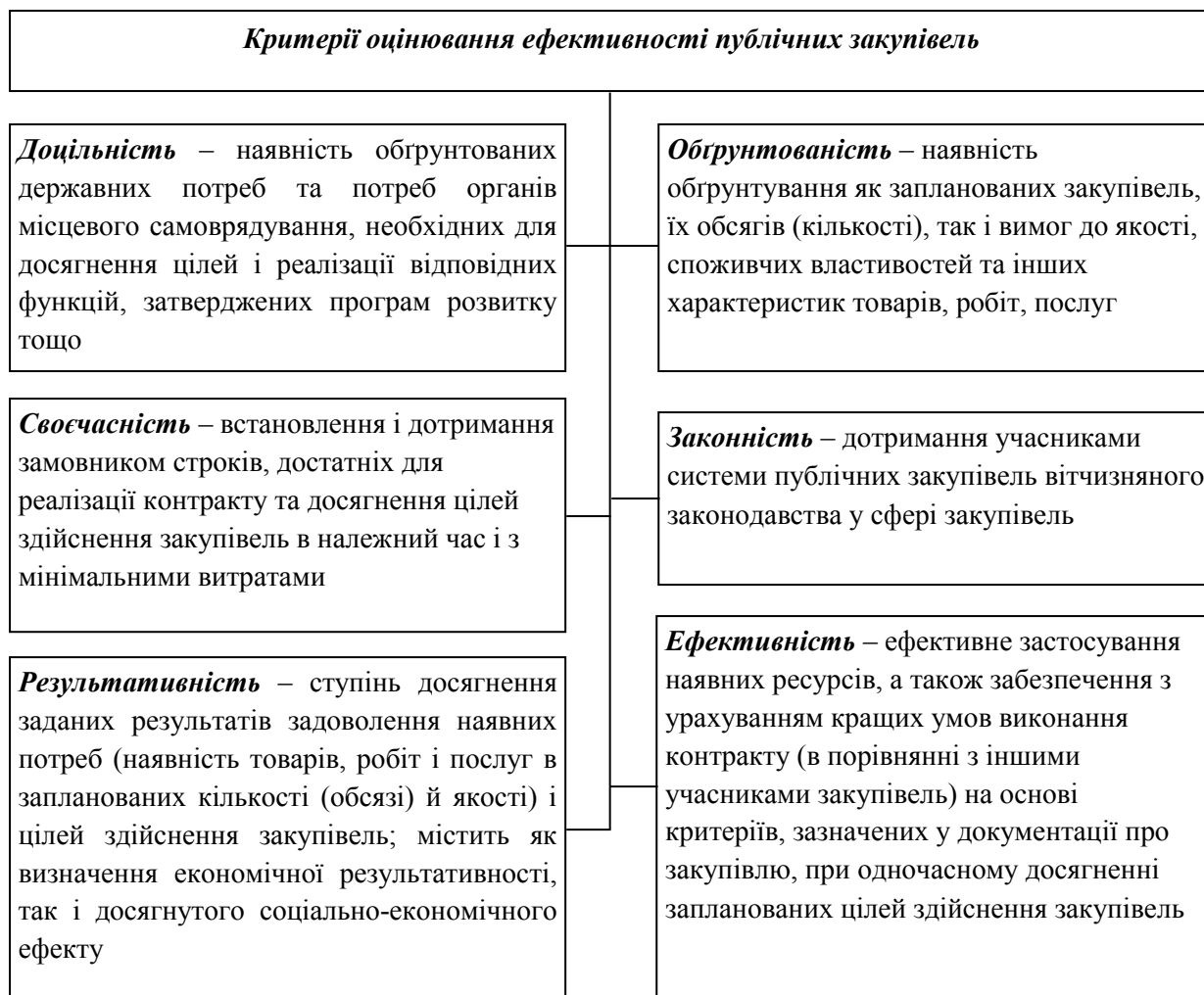

Рис. 1. Критерії оцінювання ефективності публічних закупівель*

* Джерело: систематизовано автором

Поряд з цим, варто відмітити те, що зниження ціни не вказує однозначно на досягнення економії від проведення публічної закупівлі товарів (робіт, послуг). Для визначення реальної, а не уявної економії при її оцінюванні необхідно порівнювати ціну укладеного контракту не з початковою ціною контракту, а з ціною, за якою такі товари (роботи, послуги) могли б бути придбані замовником, не обтяженим обов'язком проведення закупівлі.

Не менш важливим є оцінювання дотримання замовником принципу забезпечення конкуренції, для чого можуть бути визначені такі показники: середня кількість поданих заявок на одну закупівлю; середня кількість допущених заявок на одну закупівлю; частка закупівель у одного постачальника (підрядника, виконавця).

Отже, ефективність публічних закупівель визначається як досягнутий результат, який гарантує найкраще задоволення потреб замовника за виділені бюджетні кошти у поєднанні із задоволенням інтересів виконавця, що

забезпечуються на конкурсній основі. Ефективне витрачання бюджетних коштів передбачає, що при проведенні закупівельних процедур основна увага приділяється економічним показникам, серед яких найбільш важливим є ціна. Поряд з цим, основна соціально-економічна задача полягає у задоволенні потреб державних і місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування, бюджетних установ за допомогою закупівлі кращої продукції за мінімальної ціни та найкращої якості.

Список використаних інформаційних джерел

1. Петруненко Я.В. Господарсько-правові основи державних закупівель в Україні : автореф. на здоб. наук. ступ. канд. юр. наук за спец. 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право / Я.В. Петруненко. – Одеса, 2013. – 22 с.

2. Про публічні закупівлі: [Електронний ресурс] : [Закон від 25.12.2015 р. № 922-VIII] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19>

УДК 657. 1

Кузьма Х.В.

*аспірантка кафедри бухгалтерського обліку
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна*

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ КОМІСІЙНОЇ ТОРГІВЛІ

У сучасних умовах розвитку економічних відносин зростає потреба у вдосконаленні функцій управління підприємством, яке здійснює комісійні операції. Однією з найважливіших функцій управління на підприємстві, яке здійснює комісійні операції є внутрішній контроль – основне джерело інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Внутрішній контроль та його роль як функції управління у своїх працях досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні науковці серед яких О. Г. Дроздова [2], П. О. Куцик [4], Р. М. Воронко, Т. О. Каменська [3], Дж. К. Лоббек, Л. Г. Медвідь [1], С. М. Резніченко, К. І. Редченко та ін.

На основі проведеного дослідження ми виділили такі основні функції управління підприємством, яке здійснює комісійні операції: планування, організація, регулювання, облік, аналіз та внутрішній контроль.

Під час дослідження наукових праць видатних науковців було виявлено, що кожна із функцій управління на підприємстві, яке здійснює комісійні операції є похідною від внутрішнього контролю.

Так, О. Г. Дроздова вважає, що внутрішній контроль є невід’ємною складовою системи управління, яка забезпечує ефективне функціонування господарської діяльності підприємства на належному рівні, за допомогою його